

Dinsdag 22/09/1914 - ochtendeditie

Tehuis voor Belgische kinderen.

Aangezien er veel misverstand schijnt te heersen omtrent het doel van de vereniging Tehuis voor Belgische kinderen te Amsterdam, meent het bestuur goed te doen hierover enige inlichtingen te geven.

Deze vereniging beoogt Belgische kinderen, die zich op Nederlands grondgebied bevinden en door de oorlog op een of andere wijze onverzorgd zijn, tijdelijk, in vele gevallen wellicht blijvend, een tehuis te bezorgen dat hun past, zowel wat godsdienst als maatschappelijke positie betreft. Zij tracht dit doel te bereiken door de kinderen te doen opnemen in gezinnen van dezelfde stand, waaruit zij afkomstig zijn en van dezelfde godsdienst, onder voorwaarde dat die kinderen kosteloos worden opgenomen en verzorgd, alsof het eigen kinderen zijn.

Er zijn reeds vele aanvragen om kinderen ingekomen. Daarbij bleek, dat bij velen de mening bestaat, dat zij die kinderen voor altijd tot zich kunnen nemen. Zulks is nog volstrekt niet zeker. De plaatsing geschiedt alleen voorlopig. Na de oorlog zullen over die kinderen besprekingen worden gehouden met de Belgische regering in verband met een op 12 juni 1902 te 's Gravenhage gesloten internationaal verdrag tot regeling der voogdij van minderjarigen, bij de wet van 24 juli 1903 goedgekeurd, zodat de mogelijkheid bestaat, dat kinderen wiens ouders overleden zijn of verloren zijn geraakt, definitief in hun nieuwe omgeving kunnen blijven.

De meeste aanvragen betroffen meisjes. Ook voor de vele jongens zoekt het bestuur van deze vereniging passende plaatsen.

De bedoeling is, dat de gezinnen, die de kinderen opnemen, ook de zorg voor kleding en eventueel schoolgeld op zich zullen nemen.

Mocht dit in sommige gevallen moeilijk zijn, dan zal de vereniging daarin zoveel mogelijk trachten te voorzien. Daarvoor en voor andere uitgaven is natuurlijk geld nodig.

Het bestuur vraagt nu met aandrang aan allen, die willen meewerken, om spoedig daarvan te doen blijken. Giften in geld of anderszins (bv. ondergoed, kleding, speelgoed, enz.) worden gaarne ingewacht bij de penningmeesteres.

Het bestuur is als volgt samengesteld: C. F. J. Brands, notaris, voorzitter, Herengracht 521; Dr. H. Woltring, arts, ondervoorzitter, 1^e Constant Huygenstraat 109; mevrouw E. Swagemakers, penningmeesteres, van Breestraat 68; mej. A. Wubbe, secretares, Willemsparkweg 143, allen te Amsterdam.

Volgens een bericht aan de Kölnische Zeitung heeft de burgerij van Brussel voldaan aan de aanschrijving van de gouverneur om de Belgische vlaggen in te halen. Zij heeft tot nog toe, zegt de correspondent, zich volkomen ordelijk gedragen. Slechts eens is er een aanslag gepleegd op een schildwacht; de dader is ter dood veroordeeld en neergeschoten.

Berichten dat burgemeester Max in het openbaar ophitsend zou zijn opgetreden door onjuiste oorlogsberichten te verspreiden, zijn tot dusverre niet juist gebleken. Mocht hij de bevolking tegen het Duitse militaire bestuur opzetten, dan zal hij dadelijk worden afgezet, besluit het bericht.

De toevoeging lijkt ons onnodig, als niets ten nadele van de burgemeester is aangetoond.

Duitse bladen hebben voor enige dagen een interview met Mgr. Coenraets, vice-rector van de Universiteit te Leuven gepubliceerd. In de loop van dit gesprek zou deze hebben gezegd, dat de inwoners

van Leuven op de Duitse soldaten hadden geschoten en hebben bevestigd, dat hij de schoten van Belgische geweren onderscheiden had van die van Duitse geweren.

Monseigneur Coenraets spreekt dit in een brief aan de Nieuwe Limburger Koerier tegen. Hij verklaart daarin met nadruk, in het geheel niet te weten van wie de enkele schoten kwamen, die hij slechts van uit de verte heeft gehoord en die zeker niet waren gericht op de hem vergezellende soldaten.

Van een schieten ook door slechts één enkele Leuvense burger is hem volstrekt niets bekend.

Uit België.

Men schrijft ons uit Vlaanderen op zaterdagavond:

Alweer is in België een oud bouwwerk verwoest. Bij de derde beschieting van Dendermonde eergisteren is ook het fraaie gotische stadhuis, een der laatste gebouwen, welke in de ongelukkige stad nog overeind stonden, verwoest; het rijzige torentje is weggeschoten en op straat liggen de brokken van de door de Hemony's gegoten klokken van het carillon.

Gij herinnert u wellicht, dat verschillende berichten meldden, dat sommige huizen gespaard werden door opschriften, welke de Duitse soldaten er hadden op geplaatst. Voor mij ligt een fotografie van het huis Mechelsestraat 82 te Dendermonde; de deur, een soort winkel deur, is met twee houten luiken gesloten, op een daarvan staat met krijt: "In diesem Hause ist ein 80-jähriger Greis. Dieses Haus und die 5 Nebenhäuser dürfen nicht angezündet werden. Breitfuss Lieutenant 1 Garde Res. Pion. Comp."

De dagorde aan het leger, van 16 september, brengt ons een der roemrijkste daden onzer eigen geschiedenis in herinnering; zie hier hoe het feit bekend wordt gemaakt:

“Ik breng ter kennis van het leger de prachtige heldenmoed en vaderlandslievende zelfverloochening van korporaal Tresignies, van het 2^e regiment jagers te voet. Deze soldaat heeft zich bij zijn commandant aangemeld om zwemmend het Kanaal van Willebroek over te steken, onder het vuur van de vijand, met het doel een ophaalbrug neer te laten, hetgeen slechts aan de overzijde, die sterk door vijanden bezet was, kon geschieden. Hij werd dodelijk gewond, terwijl hij de brug liet zakken. In de overtuiging, dat hij de dood tegemoet ging, heeft korporaal Tresignies, met heldhaftige eenvoud, zijn naam op een stuk papier geschreven en dit aan een onderofficier overhandigd; daarop is hij heengegaan, om niet weer te keren. Deze korporaal strekt zijn regiment, het leger en het volk tot eer.”

Onder de hoge bescherming van de landsregering en van de stedelijke regering is opgericht de “Banque de secours de Gand.” Deze instelling heeft het loffelijk doel bezitters van staatsfondsen, staatsloten en andere beurswaarden tegen onderpand kredieten te verschaffen, wanneer zij ten gevolge van de oorlogstoestand zonder gereed geld komen.

Volgens een overeenkomst met de Belgische Nationale Bank mag de nieuwe bank beginnen te werken zodra haar kapitaal 20.000 frank bedraagt; zij zal dan bij de Nationale Bank tot een bedrag van 200.000 frank mogen disconteren, en zo hoger in dezelfde verhouding van één tot 10. Iedere kredietwaardige dus, die een aandeel van 100 frank in de nieuwe bank neemt, opent zich daardoor een krediet van 1000 frank.

De inschrijvingslijsten vullen zich reeds met de namen van bekende Gentse kapitalisten, zodat het oprichtingskapitaal spoedig gevonden zal zijn.

De correspondent van de Times te Antwerpen, heeft een gesprek gehad met de Broqueville, Belgisch minister-president en minister van oorlog. Deze verklaarde:

“Het Belgische leger, samengetrokken onder Antwerpen, is fier in staat te zijn nu te werken voor het succes van het algemeen plan der bondgenoten.

“De gevechten, die onze troepen in de laatste tijd hebben geleverd, hebben overgrote vijandelijke troepenmachten belet zich aan te sluiten bij de troepen in Frankrijk, en zo deze laatste verslagen zijn door de Frans-Engelse legers, hebben wij het recht ons nederig aandeel op te eisen in de gelukkige uitslagen.

“Het Belgische leger is trots op de rol die het speelt, gelijk alle Belgen trots zijn op de dapperheid van ons leger. Zeker van de rechtvaardigheid onzer zaak, hebben wij gestreden sedert het begin voor de verdediging van een schat, gemeen aan alle eerlijke volkeren: de eerbied voor het gegeven woord. Al de Belgen zijn vervuld van dit gevoel, en dat is het juist wat er in hen de geest van opoffering aanwakkert, waarvan zij bewijzen hebben gegeven sedert het begin van deze vreselijke oorlog.

“Niets is aan ons ongelukkig land gespaard geworden. De verwoesting en de ondergang der overweldigde streken zijn stelselmatig ondernomen. Bij zoveel lijden bloedt ons hart, maar het verzwakt niet.

“België zal een overgrote taak te vervullen hebben, wanneer de vrede zal komen. We moeten de hand aan de ploeg slaan om de ramp

te herstellen, veroorzaakt door de verwoestende stroom in onze provincies.

“Dat zal de taak zijn van morgen. De regering zal niet te kort komen in het vervullen van haar plicht. Gesteund door de krachtige liefde voor de vrijheid, voor welke het reeds zo veel heeft geleden, zal het Belgische volk tenslotte zegepralen over de tegenspoed.”

De Duitse troepen in België bevinden zich, volgens de Nieuwe Gazet, voor het merendeel in de omtrek van Brussel en hun hoofdmacht is samengetrokken in het noordoosten der stad.

In hetzelfde blad vinden wij vermeld dat er 30 à 40.000 Oostenrijkers te Brussel aangekomen zijn met zeven zware kanonnen, om er de Pruisen te vervangen.

Van de Limburgse grens.

Men meldt ons uit Maastricht op 20 dezer:

Het aanhouden van de passagiersboot der Luik-Maastrichtse stoombootmaatschappij is een streep door de rekening van velen. Hedenmorgen stond een groot aantal Belgen aan de aanlegplaats de komst van een boot af te wachten, doch om 12 uur was er nog niets in zicht. Vele Walen, vrijdagavond hierheen gekomen om zaterdag hun inkopen te doen en dan heden weer te vertrekken, zien zich nu de weg afgesneden. Ze kunnen alleen tot Eijsden reizen en dan nog zonder al hun gekochte goederen en moeten verder de weg naar Luik te voet afleggen. Ook zal het niet meer varen der boten voor de grossiers te dezer stede een grote schadepost zijn.

Deze toch hebben enorme inkopen gedaan en zullen nu misschien met hun voorraden blijven zitten. De directeur van een vervoerdienst verzekerde mij, dat hij met zijn 9 paarden in 5 dagen tijd 380.000 kilo

goederen bezorgd had, terwijl er expediteurs zijn, die er 35 paarden op nahouden. En elke dag komen er nog inwoners van de kanten van Luik met gehele of gedeeltelijke inboedel aan, die hier voor onbepaalde tijd hun tenten opslaan. In de hotels is geen plaats meer te krijgen. Particulieren hebben hun overtollige kamers verhuurd.

Als binnen enige dagen voldaan is aan de oproep van de burgemeester, dat alle particulieren die bij hen inwonende Belgen moeten laten inschrijven bij het Belgische consulaat, zullen we in staat zijn te vermelden, hoeveel uitgeweken Belgen hier in onze stad vertoeven. In het consulaat, waar de Belgische consul Schols alleen zijn handtekening nog zet, werken onder de heer Stadler 20 personen.

Onder deze zijn de secretaris van Visé en Bassenge, de stationschef van Tongeren, controleurs, enzovoort. Elke dag van 10 tot 12 en van 2 tot 4 wordt er zitting gehouden. En lang voor de vastgestelde tijd verdringen zich de mensen voor de deur en heeft men de gang in twee gedeeld om een in- en uitgang te hebben. Er zijn verschillende takken van dienst, die elk weer een eigen chef hebben en de hele administratie werkt prachtig.

Berlijn, 21 september. Uit het grote hoofdkwartier wordt vanavond gemeld dat de toestand in België onveranderd is.

Dinsdag 22/09/1914 - avondeditie

Uit België

Men schrijft ons uit Vlaanderen zondagavond:

Het spreekt vanzelf, dat wij ons in deze tijden angstvallig onthouden van het zenden van nieuws over de krijgsverrichtingen zolang dit niet hetzij ambtelijk bekend is gemaakt, hetzij in gecensureerde bladen is opgenomen geweest. Dit is de enige rol, die ons op dit ogenblik zowel tegenover het land dat ons gastvrijheid verleent, alsook tegenover ons eigen, onzijdige land past.

Getrouw aan deze stelregel knippen wij nu het volgende uit de Antwerpse Métropole van heden, die het geheel nog met een kaartje toelicht.

Op negen september moesten de Duitsers in Frankrijk hun rechtervleugel terugtrekken; zij trachtten deze zo snel mogelijk met troepenafdelingen uit België te versterken.

Het IXe reserve armeekorps (von Boehn) was reeds op 6 september te Aalst, op 7 september te Kwatrecht en Melle, op 8 september te Beerlegem (besprekingen met de burgemeester van Gent), op 9 september te Oudenaarde en op 10 september te Bossuit.

De 6^e reserve-divisie infanterie (derde reservekorps), op 8 september te Ninove, was de volgende dag de Nederbrakel en de 10^e te Ronse.

Op de 10^e maken beide afdelingen rechtsomkeert; von Boehn is de 11^e weer te Oudenaarde terug, de 6^e reserve divisie infanterie is die dag met geforceerde marsen weer te Brussel en trekt de 12^e in de richting van Haacht.

Wat is er in die tussentijd gebeurd, wat deze snelle achterwaartse bewegingen nodig maakt? Welnu dit komt omdat de 10^e september de Belgen van Antwerpen uit het offensief hernomen hadden.

Zo blijkt dus, wat ik u trouwens reeds terstond berichtte, dat de bewegingen der Belgen, te rechter tijd uitgevoerd, de Duitsers in hun

plannen gestoord hebben; zij hadden daardoor een grote invloed op de gebeurtenissen op het Franse oorlogsgebied.

De 6^e divisie reserve infanterie was voorlopig vastgehouden en het korps van von Boehn verloor twee volle dagen (eerst op 12 september was het te Bossuit terug, op 13 september bij Doornik).

Van het Belgisch oorlogsterrein valt dezer dagen weinig nieuws te melden. Ook hier hebben de voortdurende slagregens het verblijf in de loopgraven niet gemakkelijk gemaakt. De Duitsers hebben ten noorden van Brussel in een cirkelboog tijdelijke versterkingen opgeworpen, die onder andere nog vrijdag door de zuidelijkste forten van de Antwerpse gordel beschoten werden.

Dendermonde schijnt weer eens door de Duitsers verlaten: de overtocht van de Schelde en het Land van Waas zijn dus nog vrij.

Vandaag had er weer een ontmoeting plaats met uhlanen te Oordegem, ten westen van Aalst; bijzonderheden daarover zijn nog niet bekend.